

PODSUMOWANIE

STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY RACIĄŻ, UCHWALONEGO UCHWAŁĄ NR XXXIII/212/2026 RADY GMINY W RACIĄŻU Z 26 SIERPNIA 2026 R.

Podstawa Prawna

Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 t.j.), w szczególności Art. 55, ust. 3, który określa zakres podsumowania.

1. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla ustaleń planu ogólnego gminy Raciąż i obejmuje obszar całej gminy o powierzchni ok. 242,9 km², w skład, której wchodzi 53 sołectwa. W prognozie oddziaływania na środowisko wskazano, że celem sporządzenia planu ogólnego gminy jest określenie zasad zagospodarowania przestrzeni, co ma istotne znaczenie dla realizacji zrównoważonego rozwoju gminy, poprawy, jakości życia mieszkańców oraz ochrony środowiska. Ochrona ta realizowana jest w szczególności poprzez zachowanie terenów zieleni, wód, zasobów naturalnych oraz obszarów cennych przyrodniczo. Plan ogólny określa kierunki rozwoju poszczególnych obszarów gminy, w tym stref mieszkaniowych, gospodarczych, usługowych, rolniczych oraz rekreacyjnych. Zapewnienie ładu przestrzennego przyczyni się do ograniczenia zjawiska chaotycznej zabudowy, a tym samym do ochrony wartości estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni. Dokument uwzględnia również potrzeby związane z realizacją infrastruktury technicznej, w szczególności dróg, sieci kanalizacyjnych, wodociągowych oraz innych obiektów celu publicznego. Wyznaczone w planie ogólnym strefy planistyczne uwzględniają dotychczasową politykę przestrzenną Gminy Raciąż, istniejące zagospodarowanie oraz ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 13h ust. 1 i 2 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym plan ogólny sporządza się wraz z uzasadnieniem, które obejmuje część tekstową i graficzną. W części tekstowej przedstawia się uzasadnienie przyczyn wyznaczenia stref planistycznych, a także sposób uwzględnienia uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy przy formułowaniu ustaleń planu. Część graficzna stanowi graficzną prezentację danych uwarunkowań, w tym przyrodniczych i kulturowych oraz związanych z infrastrukturą techniczną, pokazując jednocześnie, jak przełożyły się one na przyjęte rozwiązania planu ogólnego. Zgodnie z art. 24 ust. 1a uzasadnienie planu ogólnego nie podlega procedurze uzgodnień.

W Planie Ogólnym Gminy Raciąż wskazano następujące strefy planistyczne:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- SU - strefa usługowa;
- SP - strefa gospodarcza;
- SN - strefa zieleni i rekreacji;
- SC - strefa cmentarzy;
- SO - strefa otwarta;
- SK - strefa komunikacyjna;
- SG - strefa górnictwa;
- SI – strefa infrastrukturalna;
- SR – strefa produkcji rolniczej.

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla planu ogólnego gminy Raciąż wskazuje, że przyjęte rozwiązania planistyczne nie będą generować znaczących negatywnych skutków środowiskowych, ponieważ kierunki zagospodarowania zostały oparte na zasadach zrównoważonego rozwoju i racjonalnego gospodarowania przestrzenią.

W ujęciu ogólnym ustalenia planu nie przewidują lokalizacji przedsięwzięć, które mogłyby istotnie pogorszyć stan komponentów środowiska, a rozwój funkcji osadniczych ma następować przede wszystkim w obrębie istniejących struktur, przy zachowaniu powiązań ekologicznych i ciągłości korytarzy przyrodniczych, zwłaszcza wzdłuż dolin rzecznych i terenów zadrzewionych.

Istotnym ustaleniem z punktu widzenia ochrony środowiska jest powiązanie rozwoju z utrzymaniem odpowiedniej powierzchni biologicznie czynnej oraz wzmacnianiem zieleni w zagospodarowaniu. Prognoza podkreśla, że plan uwzględnia konieczność zachowania powierzchni biologicznie czynnych, wprowadzania zieleni urządzonej oraz nasadzeń kompensacyjnych, co ma sprzyjać bioróżnorodności i poprawie, jakości środowiska. Mechanizm ten został w dokumencie uszczegółowiony poprzez przypisanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej do stref planistycznych, co sprzyja ograniczaniu uszczelniania powierzchni oraz zachowaniu retencji i walorów przyrodniczych; przykładowo dla stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową (SW i SJ) wskazano minimalnie 30% powierzchni biologicznie czynnej.

W zakresie powietrza i klimatu prognoza wskazuje, że realizacja ustaleń planu nie powinna powodować wzrostu emisji zanieczyszczeń, ponieważ plan nie przewiduje nowych przemysłowych źródeł emisji. Jednocześnie wskazuje się na potrzebę stosowania nowoczesnych, niskoemisyjnych technologii grzewczych oraz możliwość rozwoju odnawialnych źródeł energii, co stanowi kierunek korzystny, dla jakości powietrza i ograniczania emisji gazów cieplarnianych. Najbardziej wrażliwym obszarem oddziaływań w gminie pozostają wody powierzchniowe oraz czynniki związane z presją rolniczą i niewystarczającą infrastrukturą kanalizacyjną, co prognoza identyfikuje, jako kluczowy problem środowiskowy.

W konsekwencji ustalenia planu w części środowiskowej podporządkowano celom wynikającym z polityki wodnej, a prognoza jednoznacznie stwierdza zgodność planu z celami środowiskowymi określonymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz brak rozwiązań, które mogłyby prowadzić do pogorszenia, jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Zapisano również, że plan nie dopuszcza przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wodne, uwzględnia potrzebę utrzymania naturalnej retencji, unikania nadmiernego uszczelniania powierzchni oraz promowania rozwiązań opartych na przyrodzie wspierających zrównoważone gospodarowanie wodami, a przy realizacji zgodnej z prawem nie przewiduje się pogorszenia stanu wód.

Ważnym elementem ustaleń w ujęciu prognozy są działania adaptacyjne wobec deficytu opadów i ryzyka suszy, rozumiane, jako wzmacnianie retencji i terenów zielonych. Dokument wskazuje wprost przykłady rozwiązań, które powinny być preferowane na etapie dalszych rozstrzygnięć przestrzennych i inwestycyjnych, takie jak stosowanie zielonej infrastruktury, ogrodów deszczowych oraz pasów zieleni izolacyjnej, a także zwiększanie retencji glebowej.

Równolegle, jako istotny kierunek działań wskazuje się rozwój małej retencji oraz zwiększanie retencji leśnej i glebowej. Prognoza przywołuje istniejący zbiornik wodny w miejscowości Dobrska Kolonia o powierzchni 0,49 ha oraz planowany zbiornik „Kraszewo” na rzece Raciążnicy o powierzchni ok. 93,49 ha, którego realizacja ma służyć zwiększeniu retencji w zlewni, ograniczaniu skutków suszy oraz stabilizacji poziomu wód gruntowych na terenach rolnych. Jednocześnie, z uwagi na lokalne zagrożenie powodzią i podtopieniami, wskazuje się na potrzebę uwzględniania tego ryzyka w zagospodarowaniu przestrzennym.

W zakresie oddziaływania na zdrowie ludzi prognoza ocenia wpływ planu, jako w przeważającej mierze pozytywny i wskazuje, że ryzyko wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych związanych z hałasem, emisją zanieczyszczeń lub promieniowaniem elektromagnetycznym jest minimalne.

W zakresie zabytków i dóbr materialnych prognoza ocenia oddziaływanie planu, jako korzystne oraz wskazuje na potrzebę ochrony obiektów zabytkowych i ich otoczenia, zachowania historycznych układów ruralistycznych wsi oraz powiązań widokowych.

W odniesieniu do klimatu akustycznego prognoza wskazuje, że w gminie nie występują znaczące źródła hałasu przemysłowego, a warunki akustyczne kształtowane są głównie przez ruch drogowy, sporadyczne prace rolnicze i budowlane; największe natężenia hałasu występują w sąsiedztwie głównych tras komunikacyjnych, natomiast w pozostałej części gminy klimat akustyczny pozostaje typowy i korzystny dla obszarów wiejskich. Dla identyfikacji źródeł uciążliwości akustycznych wskazano zwłaszcza znaczenie hałasu komunikacyjnego generowanego przez ruch pojazdów, w tym na drodze krajowej nr 60, oraz w mniejszym stopniu przez linię kolejową nr 27. Ustalenia planu nie przewidują lokalizacji obiektów mogących trwale pogorszyć warunki akustyczne, natomiast, jako zalecane środki ograniczania uciążliwości wskazuje się m.in. pasy zieleni izolacyjnej, odpowiednie sytuowanie zabudowy mieszkaniowej względem dróg oraz odsuwanie funkcji uciążliwych od obszarów wrażliwych, co ma utrzymać emisję hałasu na poziomach zgodnych z normami.

W zakresie ochrony przyrody prognoza odnosi się w szczególności do występujących na terenie gminy form ochrony przyrody, w tym Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Raciąż” (PLH140059), Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Półka-Raciąż”, użytków ekologicznych oraz pomników przyrody. Prognoza wskazuje, że plan nie przewiduje lokalizacji inwestycji, które mogłyby powodować znaczące negatywne oddziaływania na świat roślin i zwierząt, a rozwój przestrzenny powinien następować z zachowaniem powiązań ekologicznych i ciągłości korytarzy przyrodniczych.

Jednocześnie prognoza wskazuje działania służące ograniczaniu potencjalnych oddziaływań na obszary o wysokich walorach przyrodniczych oraz na obszar Natura 2000, obejmujące m.in. utrzymywanie naturalnych połączeń między siedliskami, zapewnienie stref buforowych i ograniczanie zabudowy w pobliżu obszarów cennych przyrodniczo, a także ograniczanie presji związanej z hałasem i światłem oraz prowadzenie robót poza okresami lęgowymi i rozrodczymi fauny.

Prognoza wskazuje, że na dalszych etapach planowania przestrzennego, w szczególności przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydawaniu decyzji środowiskowych, możliwe będzie doprecyzowanie szczegółowych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska.

Prognoza stwierdza, że nie zachodzi potrzeba stosowania kompensacji przyrodniczej, ponieważ plan ogólny nie przewiduje przedsięwzięć powodujących bezpośrednią utratę zasobów przyrodniczych, siedlisk lub gatunków chronionych ani naruszenia celów i przedmiotów ochrony występujących na terenie gminy form ochrony przyrody.

Ustalenia prognozy odnoszą się także do sposobu kontroli skutków realizacji planu. Wskazano, że dla przedsięwzięć, dla których będą wydawane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, monitoring będzie prowadzony w zakresie i metodami określonymi w tych decyzjach, natomiast dla pozostałych obszarów ocena skutków może opierać się na danych państwowego monitoringu środowiska; w przypadku skarg mieszkańców dotyczących uciążliwości przewidziano potrzebę analizy realizacji planu wraz z badaniem ewentualnego skażenia środowiska.

W toku prac nie wskazano potrzeby opracowania wariantów alternatywnych, ponieważ przyjęte rozwiązania nie powodują ryzyka znaczących negatywnych oddziaływań, nie naruszają integralności obszarów chronionych i są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Przyjęte rozwiązania uznano za optymalne z punktu widzenia środowiskowego, przestrzennego, społecznego i gospodarczego.

2. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

Właściwymi organami, zgodnie z Art. 57 i Art. 58 ustawy są:

- 1) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
- 2) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

W piśmie znak RRG.6722.1.2025.BC z dnia 27 kwietnia 2026 r. wystąpiono o zaopiniowanie projektu Planu Ogólnego Gminy Raciąż do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

W wyznaczonym terminie nie wpłynęła odpowiedź ani stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. W związku z powyższym, brak stanowiska organu w ustawowo określonym terminie potraktowano, jako tzw. milczące zaopiniowanie projektu planu.

W piśmie znak RRG.6722.1.2025.BC z dnia 27 kwietnia 2026 r. wystąpiono o zaopiniowanie projektu Planu Ogólnego Gminy Raciąż do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku. W piśmie znak ZNSHP.9027.1.8.2026 z 11 maja 2026 r. projekt planu zaopiniowano pozytywnie.

3. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI

Spółeczeństwu zapewniono możliwość zapoznania się z projektem Planu Ogólnego Gminy Raciąż. Udział społeczeństwa w procedurze sporządzania dokumentu zagwarantowano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Przebieg postępowania przedstawiono w tabeli.

Etap	Sposób zawiadomienia	Ilość wniosków uwzględnionych/ częściowo uwzględnionych/ nieuwzględnionych	Ilość uwag uwzględnionych/ częściowo uwzględnionych/ nieuwzględnionych	Podstawa prawna
Ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy	- Ogłoszenie w prasie extra-płońsk - Ogłoszenie na stronie BIP Urzędu Gminy Raciąż - Ogłoszenie na stronie internetowej Urzędu Gminy Raciąż - Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Raciąż W ogłoszeniach termin składania wniosków został określony na 28 listopada 2025 r.	27/50/42		Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 t.j.)
Ogłoszenie o konsultacjach społecznych, dyskusji publicznej i zbieraniu uwag	- Ogłoszenie na stronie internetowej : www.plonskwsieci.pl - Ogłoszenie na stronie BIP Urzędu Gminy Raciąż - Ogłoszenie na stronie internetowej Urzędu Gminy Raciąż - Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Raciąż W ogłoszeniach termin konsultacji społecznych określono od 01.07.2026 r. do 29.07.2026 r. - zbieranie uwag w terminie od 01.07.2026 r. do 29.07.2026 r. - spotkanie otwarte w dniu 15.07.2026 r. w godzinach od 16.00 do 17.30 - punkt konsultacyjny w dniu 15.07.2026 r. w godzinach od 17.30 do 19.00 - dyżur projektanta w dniu 21.07.2026 r. w godzinach od 16.00 do 17.30		16/33/22	Ustawa z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r., poz. 538 ze zm.)

W następstwie ogłoszenia o przystąpieniu do sporządzania Planu Ogólnego Gminy złożono 119 wniosków, które głównie koncentrowały się na dużej presji na rozwój zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, potrzebie lokalizacji OZE (elektrownie słoneczne i wiatrowe wraz z magazynami energii) oraz na silnym sprzeciwie społecznym wobec ferm przemysłowych ze względu na uciążliwości, wpływ na środowisko i jakość życia.

Po uzyskaniu wymaganych opinii i uzgodnień rozpoczęto etap konsultacji społecznych, obejmujący zbieranie uwagi, zorganizowano spotkanie otwarte z udziałem 26 osób, punkt konsultacyjny, w którym uczestniczyło 16 osób, dyżur projektanta online przeprowadzony za pośrednictwem platformy Google Meet (3 uczestników). Konsultacje dotyczyły przede wszystkim wpływu ustaleń planu na możliwości zabudowy i zagospodarowania terenów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad wyznaczania stref planistycznych oraz skutków prawnych tych rozwiązań dla poszczególnych działek. Podczas spotkania otwartego przedstawiono projekt oraz omówiono pytania mieszkańców dotyczące m.in. wyznaczonych stref planistycznych, terminów uchwalenia planu i jego wpływu na obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Punkty konsultacyjne dotyczyły indywidualnych pytań mieszkańców odnoszących się do ustaleń projektu planu ogólnego gminy Raciąż, w szczególności projektowanych stref planistycznych, możliwości zmiany przeznaczenia nieruchomości oraz objęcia ich obszarem uzupełnienia zabudowy. Uczestnikom przekazywano także informacje dotyczące sposobu i terminu składania uwag do projektu planu ogólnego. Łącznie wniesiono 71 uwag.

Społeczeństwu zapewniono udział w postępowaniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, umożliwiający realny wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej gminy.

4. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym stanowi art. 51 ust. 2, pkt 1d) ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Gmina Raciąż nie leży w sąsiedztwie granicy Polski, stąd też wyklucza się możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym nie przeprowadzono postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, a ustalenia planu ogólnego nie będą powodowały negatywnego oddziaływania na środowisko poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, przy zachowaniu zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.

5. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZENIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający plan ogólny, którym w przypadku gminy Raciąż jest Wójt Gminy, zobowiązany jest do przeprowadzania co najmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym oceny skutków realizacji postanowień zawartych w planie. Analiza ta ma na celu weryfikację, w jakim stopniu ustalenia planu przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych celów polityki przestrzennej i zasad zrównoważonego rozwoju.

Przewidywane metody oceny realizacji postanowień planu ogólnego w kontekście jego wpływu na środowisko obejmują kilka wzajemnie uzupełniających się działań. W odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, prowadzony będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w tych decyzjach. Dla pozostałych obszarów kontrola skutków środowiskowych realizacji planu może opierać się na danych z państwowego monitoringu środowiska, prowadzonego przez właściwe organy administracji publicznej odpowiedzialne za badanie stanu środowiska. W przypadku pojawienia się skarg mieszkańców dotyczących uciążliwości wynikających z działalności prowadzonej w oparciu o ustalenia planu, właściwy organ samorządowy powinien przeprowadzić analizę realizacji planu wraz z badaniem ewentualnego skażenia środowiska.

Ocena przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenów, zasad kształtowania zabudowy, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska, ładu przestrzennego oraz dziedzictwa kulturowego powinna być realizowana poprzez okresowe przeglądy zainwestowania obszaru. Przeglądy te stanowią narzędzie administracji samorządowej służące bieżącej ocenie skuteczności polityki przestrzennej i zgodności działań inwestycyjnych z przyjętymi kierunkami rozwoju gminy.

Rozwiązania przyjęte w planie ogólnym gminy Raciąż, obejmujące określenie przeznaczenia terenów, zasad ich zagospodarowania oraz warunków dla nowej zabudowy, zostały opracowane w sposób zapewniający równowagę między potrzebami rozwoju a koniecznością ochrony środowiska. Dokument dąży do utrzymania spójności przestrzennej i funkcjonalnej gminy, przy jednoczesnym zachowaniu jej walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Ustalenia planu sprzyjają wzmacnianiu ładu przestrzennego, wspierają ochronę systemu przyrodniczego oraz umożliwiają racjonalne gospodarowanie zasobami, co w dłuższej perspektywie przyczynia się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej gminy i poprawy jakości życia mieszkańców.

Ocena skutków realizacji planu ogólnego opiera się na analizie potencjalnych oddziaływań jego zapisów na środowisko naturalne, krajobraz kulturowy oraz warunki zdrowotne i bytowe ludności. Uwzględnia się zarówno skutki bezpośrednie, wynikające wprost z nowych form zagospodarowania, jak i skutki pośrednie, które mogą ujawniać się w dłuższej perspektywie lub w wyniku kumulacji przedsięwzięć inwestycyjnych. Analiza obejmuje zarówno horyzont krótkoterminowy, związany z bieżącą realizacją ustaleń planu, jak i horyzont długookresowy, odnoszący się do trwałości systemów przyrodniczych i równowagi ekologicznej.

Podstawą prowadzenia oceny jest weryfikacja skuteczności działań zaplanowanych w planie ogólnym, ukierunkowanych na zapobieganie, ograniczanie lub kompensowanie potencjalnych negatywnych oddziaływań. Szczególne znaczenie ma badanie zgodności realizacji planu z celami ochrony środowiska i zasadami zrównoważonego rozwoju, a także ocena skuteczności mechanizmów ograniczających presję na obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w tym na tereny objęte ochroną prawną. Równocześnie analizowany jest wpływ ustaleń planu na kształtowanie korzystnych warunków środowiskowych, takich jak poprawa jakości powietrza, ograniczenie hałasu, adaptacja do zmian klimatu czy zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi.

Analiza skutków realizacji planu powinna mieć charakter systematyczny i ciągły, stanowiąc integralny element monitorowania polityki przestrzennej gminy. Wyniki tych analiz będą stanowić podstawę do bieżącej aktualizacji dokumentów planistycznych, korekty przyjętych kierunków zagospodarowania lub podejmowania dodatkowych działań ochronnych i naprawczych.

WÓJT GMINY
mgr Zbigniew Sudowski